

Тэма: Балота-прыроднае
супольнасць

Дадзеную тэму пачынаюць вывучаць з 3 класа. Перш чым перайсці да вывучэння тэмы «Балота -прыроднае супольнасць», неабходна ўдакладніць у навучэнцаў, што такое прыродныя супольнасці.

Прыродныя супольнасці - гэта жывыя арганізмы і асяроддзе іх пражывання (участак прыроды, дзе жывыя арганізмы звязаны адзін з адным і ўмовамі асяроддзя).

Агульны план вывучэння прыродных супольнасцяў:

- ✓ Асаблівасці супольнасці.
- ✓ Расліны супольнасці, іх прыстасавальнасць.
- ✓ Жывёлы супольнасці, іх прыстасавальнасць.
- ✓ Выкарыстанне супольнасці чалавекам у побыце (карысць). Уплыў дзейнасці чалавека на супольнасць.
- ✓ Ахова супольнасці.

Метады навучання

Найбольш мэтазгоднымі метадамі пры вывучэнні тэмы «Балота - прыроднае супольнасць» з'яўляюцца:

- ✓ **славесныя** (гутарка, тлумачэнне, праца з кнігай);
- ✓ **наглядныя** (ілюстрацыйныя, дэманстрацыйныя);
- ✓ **практычныя** (практыкаванні, дыдактычныя гульні);

Спачатку ўводзіцца паняцце «**балота**».

Балота – гэта прыроднае супольнасць, якое ўтварылася праз лішку вады ў глебе.

Можна ўдакладніць, што балота можа з'явіцца на месцы зарослага возера.

Далей настаўнік знаёміць навучэнцаў з раслінным і жывёльным светам балота.



Расліны і жывёлы балот

журавіны,
брусніца, дурніца, расіца, асака,
багун, мох, марошка, аер.

жаба, вуж,
гадзюка, балотная чарапаха, выдра.

Значэнне балот



Падтрымліваць узровень вады у рэках



Хата для жывёл і раслін



Крыніца ягад і грыбоў



Торф

Выкарыстанне балот:

- ✓ здабыча торфу (у якасці паліва і ўгнаенні);
- ✓ на балотах збіраюць ягады, лекавыя расліны;
- ✓ вялікі запас цеплавой энергіі;
- ✓ ратуюць рэкі ад высыхання.

Ахова балот

У балоце насяляюць рэдкія знікаючыя віды жывёл і птушак, занесеных у Чырвоную кнігу. Калі знішчыць балота, пацерпяць не толькі тыя жывёлы, якія знаходзіцца ў іх, але і тыя, хто жыве паблізу. Для многіх з іх балота служыць хованкай.

Рэшткі загінуўшых раслін, раскладаючыся на дне без доступу паветра, ператвараюцца ў торф. Яго выкарыстоўваюць у якасці ўгнаенні на палях, у будаўніцтве.

Віды прац пры вывучэнні тэмы «Балота-прыроднае супольнасць»

- ✓ Адказы на пытанні.
- ✓ Запаўненне табліц.
- ✓ Выключэнне лішняга.
- ✓ Адгадваанне загадак.
- ✓ Складанне апавяданняў.
- ✓ Праца па закрытым малюнку.
- ✓ Пазнаванне жывёл / раслін / птушак / ягад па контуру («Дзе чыя цень?»).
- ✓ Праца з правіламі паводзін на балоце.